

Použití ochranných krytů lodních šroubů kvůli bezpečnosti: Všelék, nebo jen prostředek pro snížení nebezpečí?

[Kampaň zaměřená na prevenci úrazů způsobených lodním šroubem](#), kterou zahájila nadace DAN před 10 lety, byla letos znovu obnovena a zapojilo se do ní mnoho potápěčů všech národností, kteří o ní rozšiřují povědomí na sociálních sítích a posílají nám své návrhy a osobní odkazy.

Návštěvníci naší Facebookové stránky důrazně doporučují využívat kryt lodního šroubu (propeller guard), dokonce požadují, aby jeho použití bylo povinné, protože by se tím zabránilo smrtelným nehodám a zraněním vedoucím k invaliditě.

V našem interview tento problém kriticky posuzovali tři odborníci (**Giovanni Cozzi, Gaetano Occhiuzzi, Riccardo Lattanzi**) a potápěč - námořník **Alessandro**, jejichž názory zde uvádíme:

Sníží kryt lodního šroubu podle vašich zkušeností počet smrtelných nehod mezi potápěči?

G.C. Domnívám se, že ne. Kapitánovi umožní objet překážky člun pomalejší a jeho nižší rychlost také zmenší náraz na potápěče. Je-li však kryt namontován na rychlý člun, intenzita nárazu se sníží jen velmi málo.

G.O. Myslím, si, že kryty lodního šroubu jsou užitečné, ale nevěřím, že by se jejich použitím vše vyřešilo. Smrtelné nebezpečí začíná na přídi nebo na boku člunu; za vysoké rychlosti může být malá kolize s potápěčem osudová. Potápěč se dostane do kontaktu s lodním šroubem až potom, v zadní části člunu.

Kryt lodního šroubu je však užitečný, když dojde ke kontaktu s člunem pohybujícím se dozadu nebo do strany. Tyto nehody jsou ale mnohem méně časté než u člunů jedoucích vysokou rychlostí.

R.L. Kryt lodního šroubu byl vynalezen pro plavbu v silně znečištěných vodách a ve vodách s vysokým obsahem řas. Jeho úkolem bylo zamezit usazování různých usedlin na šroubech a je účinný pouze při nižších rychlostech.

Nemyslím si, že se jedná o nějaké mimořádně spolehlivé řešení, protože i kontakt potápěče s člunem (tedy ne přímo s lodním šroubem) může mít stejně ničivé následky.

Co si myslíte o návrhu, aby byl kryt lodního šroubu povinnou výbavou u všech typů člunů/lodí (podobně jako jsou airbagy v automobilech)?

G.C. Je to návrh, na který budou mít různé názory uživatelé i výrobci. Kryt lodního šroubu může způsobovat kavitaci (spojenou s tvorbou bublinek) a podporovat růst různých organismů, čímž se sníží výkon šroubu. Následkem pak bude nižší rychlost člunu, vyšší spotřeba a samozřejmě i vyšší náklady. To povede k potřebě používat silnější (a tedy i dražší) motory.

G.O. Tyto návrhy nepodporuji. Vyžadovaly by další výbavu a s tím nebude většina zúčastněných souhlasit. V neposlední řadě by se pak objevil další důvod pro další pokuty ukládané u moře a na moři.

R.L. Povinná výbava tohoto typu by nepřinesla očekávané výsledky.

Chcete k tomuto tématu říci ještě něco?

G.C. Ano, dvě věci.

- Kryt lodního šroubu je jen kapkou v moři. Proč se místo toho raději nezabýváme potřebou vzdělávání a především nutností uplatňovat postihy? Předpisy přece existují. Požadujeme od pobřežních hlídek, aby se méně zaměřovaly na pojištění právní odpovědnosti a úplnost lékárníček a více se soustřeďovaly na dodržování bezpečné vzdálenosti člunů od potápěčských bójí.
- Je přece jasné, že u všech člunů používajících převodovky by nebylo možné zkontrolovat nasazení krytu lodního šroubu bez profesionálních potápěčů, kteří by provedli prohlídku pod vodou.

G.O. Přesně tak. Tyto nehody většinou způsobují lidé, kteří jsou špatně připraveni pro vedení výjezdu (expedice) člunem, nebo kteří člun neopatrně řídí. Kdyby všichni zúčastnění na moři byli dostatečně poučeni o této záležitosti, vyhnuli bychom se mnohým nehodám a nevidali bychom čluny jen s ukotvenou zádí.

R.L. Myslím si, že je toho potřeba více:

- **Informovanost.** Vaše chvályhodná iniciativa používat letáky a samolepky v kampani za bezpečnost by se měla rozšířit a měly by do ní být zapojeny i úřady a soukromé společnosti při instalacích billboardů u silnic a v přístavech, při vstupech formou televizní a rádiové reklamy, ale i prostřednictvím bannerů na webu.

- **Potápěčská centra.** Stálo by za to vytvořit asociaci středisek, jejímž posláním by bylo navazovat a udržovat vztahy s úřady v souvislosti s potápěčskou problematikou (sem by samozřejmě patřil i problém nehod způsobených lodním šroubem).

- **Bóje.** Podporovat instalaci ukotvených bójí, které signalizují potápěčská místa (s použitím mezinárodně uznávaných symbolů). To by mělo dvě výhody: snížení počtu míst možného ukotvení a možnost odváznání v případě nutnosti.

- **Rychlost člunů a vzdálenost od pobřeží.** Doporučovat místním úřadům v přímořských lokalitách, aby společně s námořními a přístavními úřady umísťovaly signální upozornění na místa s vysokým rizikem, a to v přesně zjištěné bezpečné vzdálenosti od pobřeží. To sníží počet člunů pohybujících se vysokou rychlostí a tím i počet nehod.

- **Potápěčské bóje.** V některých místech vlny nebo sluneční paprsky znemožňují kapitánovi člunu spatřit potápěčskou bóji již na 300 metrů, což je předepsaná vzdálenost. Proto by bylo vhodné zrušit používání nynějších bójí a nahradit je nafukovacími červenými kolmými bóje o výšce nejméně 1,5 metru. Kdyby používali všichni potápěči stejné signály, bylo by snazší je identifikovat a rozpoznat.

- **Standardní potápěčský signální praporek.** Signální červený praporek s bílým diagonálním pruhem by měl mít standardní rozměry. Praporek Alfa podle Mezinárodního zákona o signálech odkazuje na mezinárodní praxi, která by se měla přesně dodržovat.

- **Čluny bez licence.** V některých zemích je dovoleno řídit určité typy člunů bez oprávnění. V takových případech jsou potápěči a plavci vystaveni vážnému riziku. Lodě bez licence by měly být v tom smyslu na můstku zřetelně označeny a zároveň by tam mělo být umístěno 10 nejdůležitějších pravidel bezpečnosti při navigaci.

Alessandro, potápěč a rekreační námořník, ještě dodává: Kryt na lodní šroub problémy neřeší; kryt může být u rychlého člunu stejně nebezpečný jako šroub sám, pouze v případě malého lodního šroubu může kryt

poskytnout částečnou ochranu. A navíc, má-li být kryt lodního šroubu opravdu účinný, musí se jednat o celkový kryt, což ovšem výrazně snižuje účinnost motoru. A takové kryty by se nedaly použít na všechny typy motorů, například na motory používané u plachetnic.

Pouhou kampaní za zavedení krytu na lodní šroub se zvyšuje nebezpečí odvádění pozornosti od toho vůbec nejdůležitějšího, což je lepší chápání bezpečnost na moři.

Tak tedy: Kryt na lodní šroub ano, nebo ne? Diskuse zůstává otevřena. Existuje však společný jmenovatel celého problému...a tím je usilovat o vyšší bezpečnost při všech činnostech souvisejících s potápěním.

Přečtete si [pravidla bezpečnosti pro potápeče a posádky lodí](#).

[Zapojte se do](#) kampaně DAN pro prevenci zranění způsobených lodním šroubem.

Zašlete nám své názory a/nebo zkušenosti s krytem na lodní šroub na: editor@alrtdiver.eu

Meet the experts

Giovanni Cozzi, Engineer, ADISUB (Association of Diver Training Organisations, Italy)

Gaetano Occhiuzzi, President, IDEA Europe

Riccardo Lattanzi, sea rescue expert

Alessandro, diver and recreational sailer